

KPEiK i Społeczny Plan Klimatyczny

Katarzyna Ugryn

15.02.2024

Implementacja, korzyści, odpowiedzialność

- Nowe regulacje - Fit for 55, REPowerEU - RED, EED
- Aspekty społeczno - ekonomiczne
- Unia Europejska globalnie i Polska w UE

Rekomendacje z dotychczasowych draftów KPEiK-ów (NECPs)

Projekt: Together for 1.5

<https://1point5.caneurope.org/>

Nasza ocena z października 2023:

As of 30 September 2023, only 15 draft NECP updates have been submitted to the European Commission (Croatia, Cyprus, Denmark, Estonia, Finland, Hungary, Italy, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Portugal, Slovakia, Slovenia, Spain and Sweden)

Rekomendacje z dotychczasowych KPEiK-ów (NECPs)

→ Poziom ambicji klimatycznych

Uwzględnienie krajowych celów klimatycznych na 2030 r. zarówno dla sektorów non-ETS (budynki, transport drogowy, rolnictwo, odpady i drobny przemysł), jak i LULUCF (użytkowanie gruntów, zmiana użytkowania gruntów i leśnictwo). Ogólny unijny cel redukcji emisji w tych sektorach to -40% do 2030 r. (w porównaniu z poziomami z 2005 r.) Scenariusze dla istniejących działań (WEM) i z dodatkowymi działaniami (WAM), a także polityki i działania (PAM) muszą być odpowiednie dla osiągnięcia celów non-ETS na 2030 r.

Zalecenia dla Polski: Zaproponowanie krajowych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych dla każdego sektora do 2030 r. zgodnie z Porozumieniem Paryskim i wyznaczenie krajowego celu osiągnięcia neutralności klimatycznej. *[Cel redukcji emisji dla sektorów non-ETS zmienić się dla Polski z 7 proc na 17,7%]*

→ Ambitne podejście do oszczędzania energii

Znowelizowana dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej (EED) z 2023 r. nakazuje osiągnięcie minimalnej redukcji zużycia energii o 11,7% do 2030 roku. Krajowe wkłady powinny co najmniej odpowiadać temu celowi, a utrzymanie globalnego ocieplenia w granicach 1,5°C wymaga więcej. Ambitny poziom oszczędzania energii, na rzecz ludzi, gospodarki i klimatu.

- Uwzględnienie krajowego wkładu w efektywność energetyczną
- Zaproponowanie konkretnych działań na rzecz efektywności energetycznej

Zalecenia dla Polski: Ustanowienie krajowego wkładu w efektywność energetyczną, który przekracza minimalną redukcję zgodnie z formułą dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (EED), wynoszącą nie więcej niż 77,16 Mtoe dla energii pierwotnej i 57,73 dla końcowego zużycia energii. Określenie planu działania prowadzącego do corocznej poprawy efektywności energetycznej i dynamicznego zarządzania popytem.

Rekomendacje z dotychczasowych KPEiK-ów (NECPs)

→ Ambitne cele dot. OZE

Rewizja RED zwiększyła unijny cel w zakresie energii odnawialnej na rok 2030, z 32% do 42,5%. Ponadto, rewizja RED obejmowała również dodatkowe 2,5%, które pozwoliłoby UE osiągnąć 45%. Jednakże, aby UE mogła osiągnąć poziom 1,5° C, do 2030 r. konieczne będzie osiągnięcie celu w zakresie energii odnawialnej na poziomie co najmniej 50%.

Zalecenia dla Polski: Zbudować ścieżkę prowadzącą do prawdziwie ambitnego udziału odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym do 2030 r., zwiększając rolę energii słonecznej i wiatrowej - lądowej i morskiej. Nieoficjalny projekt aktualizacji Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. zawiera scenariusz, zgodnie z którym udział odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym może wynieść 46,6% do 2030 r., ale alternatywne scenariusze pokazują, że możliwe jest osiągnięcie bardziej ambitnych celów (od 55% do 68%).

Konieczne są polityki i działania (PAM) wspierające zaktualizowany krajowy wkład w cel dot. energii odnawialnej

→ Konkretnie i solidne polityki i działania

Konieczne jest uwzględnienie silnych polityk i działań (PAM), które doprowadzą do realizacji celów klimatycznych i energetycznych na rok 2030. Oznacza to, że PAM powinny być opisane w sposób jasny i szczegółowy oraz powinny być kompleksowe, wiarygodne, określone ilościowo i oparte na aktualnych informacjach.

- Poziom szczegółowości
- Ocena wpływu
- Finansowanie

Rekomendacje z dotychczasowych KPEiK-ów (NECPs)

→ Odejście od paliw kopalnych

- Jak najszybsze wycofanie węgla
- Zatrzymanie ekspansji gazu kopalnego i zaplanowanie jego stopniowego wycofywania.

Zalecenia dla Polski: Uwzględnienie strategii stopniowego wycofywania paliw kopalnych znacząco przed 2040 r., zaczynając od węgla i kontynuując w odniesieniu do gazu kopalnego.

→ Uniknąć ślepych uliczek

- Realne podejście do technologii CCS i CCU w zakresie redukcji emisji.
- Brak uzależnienia od rozwoju energetyki jądrowej w celu osiągnięcia celów energetycznych kosztem odnawialnych źródeł energii
- Wodór - powinien być oparty wyłącznie na źródłach odnawialnych, a ponieważ jest to ograniczone źródło, jego wykorzystanie pozostanie ograniczone do sektorów, w których jest najbardziej potrzebne (w trudnych do wyeliminowania sektorach przemysłowych)

Rekomendacje z dotychczasowych KPEiK-ów (NECPs)

→ Plan odejścia od subsydiowania paliw kopalnych

Raportowanie i wylistowanie wszystkich subsydiów energetycznych, w tym subsydiów na paliwa kopalne PLUS określenie polityk i planów ich stopniowego wycofywania: szansa na przejrzystość i planowanie sprawiedliwej społecznie transformacji.

→ Partycypacja społeczna jest kluczem

- Wczesne i efektywne (realny wpływ) konsultacje społeczne - gdy wszystkie opcje są jeszcze otwarte, przed przedłożeniem projektu i ostatecznej wersji KPEiK
- Ustanowienie wielopoziomowego dialogu klimatyczno-energetycznego - Multilevel Climate and Energy Dialogue

Zalecenia dla Polski: Zapewnienie terminowych konsultacji społecznych i wielopoziomowego dialogu wokół projektu aktualizacji KPEiK, gdy tylko projekt zostanie opublikowany. Powinno to obejmować wysłuchania publiczne i wielostronne dialogi ekspertów.